

عدد ۳۱ : (برنجی سنه) رمضان المبارک ۱۰ : ۱۳۱۷ ۰۰ بنجشنبه ۰۰ کانون اول ۳۰ : ۱۳۱۵ افرنجی ۱۱ کانون ثانی ۱۹۰۰ (برنجی جلد)

امور اداره و تحریریه سنه سلا نیکی
توفیق افندی نظارت ایدر .

ادبیات ، فنون و معارف و مطایبات
ادبیه و شئون معارف و ترقیدن بحث
ایدر . تنویر افکاره خدمت ایلر .

مجموعه ادبیات

۱۷ ۱۳

امور اداره و تحریریه سنه متعلق خصوصیات
ایچون توفیق افندی به مراجعت اولنور .

در سعادت و ولایات شاهانه ایچون بر
سنه لك آتونه سی یکر می بش غروشدور .
آتونه اجرتی برینه پوسته پولی قبول
ایدیلیر . سرکنزی شمعدیلک باب عالی
جاده سنده عطار بورغاکی افندیك
دکانیدر .

استانبول ایچون نسخه سی : ۱۰ پاره یه در . ۰۰ شمعدیلک پنجشنبه کونلری نشر اولنور ۰۰ ولایات شاهانه ایچون نسخه سی : ۲۰ پاره یه در .

خوبين، يك بارلاق كوزله برستره سیه
ياقشیرمی... بر نوره، مقرب فنا
اوخ! احتمالکه او، طائی بر او یقویه
دالمشدر، هیات...!

« زرد اولدینی نه دندر عجب اوکلر خک »
« ای بلبلان هشق کوروك بونه حالدر؟ »

فقط صارارمش، صولش، نیچون؟
هیج او بورکن انسان صاراریری...؟
ای شاعر لر، سز، بر چهره دن، بر
لوحه دن، بر نظردن، بی پایان معنای
استخراج ایدن بیچاره سودالی مخلوق لر،
سز، باقک، کوروك بونه حالدر...؟
ایواه... نه بیوک فلاکت...!
آجی بر حقیقت بینی شدله صارصییور،
اعصابده طاقنر سارزمره لر حاصل ایدیور:

« طوبراغه صالیدی باد فنا، برک عمرینی »
« ا کدی نه مال قامتی صرصر اجل! »

کنج بر حیاتک وفاته، بغداد بادیه -
لرینک یتشد بر دیکي روحی، یوقوجه
شاعر ایشه بویه مرثیه خوان اولیور،
و آنکه صحرای وسیع تفکر اتده بر شالاه
تأثر حصوله کنیوریور که انسان، بونازر
روحانیدن مدت مدیده قورنیه مایور،
وصوکره بواللر آراشده شاعر مشار -
المهک - دیگر مرثیه سنده تصادف
اولنان - :

« فلکمیسک نه سک ای جور پیشه غدار
همیشه ایتمده سک آه و زاری زار زار
نه در بووضع مخالف بوکار بیوده
نه در بوفیل بد و بودای ناهموار
عجب نه خلقت اولور سک نه جنس سک سن کیم
نه رحم وار ضمیر کده، نه مروت وار
شریف ذانلرک زیر خاکده جسمن
دکلیسک سن ایدن قوت مورو اخورش -
مار! »

بیتلریله همزبان اوله رق دهره، طعن آور
اولیور...!

یا اولوم! نور معصومیتله تابان اولان
یوزلره رنگ ماتمی صاچان بوصدمه،
کلک بغدادینک :

غریب واقعه دن بو عجب نه حالتدر
شکسته دلره درد و غم و مصیبتدر،
نه خامه شرحی تحریر، نه دیل تقریر
بر اوزکه واقعه در بو، بر اوزکه حالتدر
محصولیه کوز اوکنده نجسم ایدیور،
ایدیورده ایشه اوزمان :

« امانه چاره که حکم آلهی یرین بولور،
قان آغلامق مفید دکل اوله جق اولور! »

تسلی آمیز، حکمت انگیزی بیتری
اودریای مالادن تخلصه جالیشیور نه
بیوک اقتدار...!

❦

قوجه شاعر!
کلزار طاشقانه به طوغری خرامان
اولدینی وقت روحه بنه بر بشقه حسیات
تودیع ایلور، کنیدیسی معشوقه سنه -
اظهاسر محبت ایله - مع التفخر تقدیم
وشاعر لکندن بحث ایدرک :

« شادمان اول سکا میل ایله سه جانا شاعر
بکرمه من غیریلره رتبه ده زیر شاعر
نکته دانلقده نفوق ایده من شاعر غیر
زده اوطورسه اولور انجمن آرا شاعر
خلق عالم نه بیلور برفتن آکلار شعرک
شاعرک قصصینی فهم ایله من الا شاعر!
شاعر اولمق خبی، شکدر... فکر اتمک
سویه مکله بر ایکی بیت مرادنا شاعر
شعره تقلید ایدر اول دکلوادانی وارکیم
بولامازسک آراسهک بیکده بر اعلا شاعر
کشی بیللره کرکدر ایده مشق اشعار
آکا ارباب معارف دیلر نا شاعر!
زده اولسه یوروتیر قوه طبعیله سوزین
ایله من کیمسه به عالمده مدار اشاعر... »
دیور... وقلبی بردست آتشین آراشده
پارچه لامعه جالیشان سوداسی کسب شدت
ایتدکجه کاه :

« بن سنک بر باغری یانمش جورکش بیمارکم
ای طیب جان کرم قبل جاره بیمارک ایت
غنچه ایلر سه دهانکه لطافت بخشی
آنی بر سوزک اسیر شیوه کفتارک ایت،
وکاه :

« اندوه فرقتکدن بن خاکسار عالم
فیض محبتدن سن شام عالم آرا
درد فراق غالب، دل ذوق وصله طالب
صبر ایله مک نه ممکن روحی زار و شیدا،
وکاه :

« فرزنده نغمه پرداز اولیور، صوکره
سولمکدن، التفادن محروم قالدیقه - کیم
بیلیر نصلی؟ - کوزباشلریله :

آکر اولدک بنی آه سن که محبت بومیدر؟
ای شه ملک کرم شرط مروت بومیدر؟
بر سلامکله دل زارمی شاد ایله مکده
بیوفاده کوزمک نوری هب عادت بومیدر؟
دیه فریادلر ایدیور... بازیق!
بنه هرشیدن مهجور اولیور، بر چوق
اضطرابلر، اینیلر بی سود قالیور، مأیوس -
سیتلر، امیدسزلکله انجمنده اللرینی

بارکاه سبجانییه طوغری ساکتانه
قالدیریور و :

خلاص ایله بلای هجردن آل جانمی یارب
میسر ایله یاخود وصلت جانانی یارب
بکا کنج بلاده محنت هجرانی چکدیرمه
صفای وصل ایله شادایت دل نادانی یارب!
دیه رک هونکور، هونکور آغلا یور... -
بونی، صفحه تفکر آتمزه پارچه، پارچه
یاییلان شعرلری اثبات ایدیور - زواللی
شاعر...!

❦

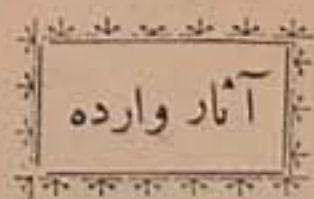
ایشته کنیدیسندن بحث ایتدیکمز
روحی بقصدادی، سلطان مراد ثالث
ومحمد ثالث حضرتلرینک هنکام
سلطنتلری یعنی طقوز یوز، یاییک ویا
بیگ اون سه لری اعظم شعراسندن
معدوددر، هر یوله اجاله قلم ایتشلددر،
ترکیب بند مشهوری وضیا باشانک :

« میدان سخنده یوق ایکن سن کبی بر ار
بر شاعر روم اولدی سکا شمعی برابر،
سوزی نه درجه بر اقتداری حائر اولدینی
کوستر... »

« کیوب بر آل اتکک هاله دن میدانه عزم ایتش
سماده مولوی آیینی تصویر ایدر مهتاب... »

تصویر علویسی حقیقه، یک مکملدر،
کتابخانه ملیعزمه بر اقدقلری دیوان،
آثار نفیسه و برکزیده دندر.

محمد غلص

❦ لوحه ماتم ❦

[جمله]

— ۳ —

سعادخانه کزیه ناظر و عکس اشعه
جالکیزله بر نور اولان یشیل تپلره
جبقه بیلیمک ایچون ایکی طرفی برنال...
ودقنه دالریله مزین بوللردن بیگ
مشکلات ایله کچردم، نهایت او یوکسک
جبلک بر کسوه خضرایه یورون لطیف
موقفه واصل اولوردم، بوعلوی، بومیلی
محمده بنیدن بشقه بر فرد بولمزدی.

نظریمی جقال طاغی وادیلرینه، استانبوله
طوغری سوزولوب کیدن او آن سیمینه
عطف ایلردم، شمس عالم آرانک شعاعات
بر تو افشانی کویا بو وادیلری، بودریالری
نور و نار ایچنده بر افش کبی مشهود
اولوردی، بوسکونت آرمه سنده کنیدی
ایله شوق و نشاط ایچنده بولوردم که
بتون اوطاغلر، دهشتلی اوجوروملر
تشکیل ایدن او مخوف، سام - قیالقلر،
بتون اودیکنلی آغاجلر بیله بنم حسیات
قلیبه مله عین صورتده متحسس
بولیورلر ظن ایدردم.

بورالرده، بوشواحق زمردینه
کنیدی کنیدینه یتشمش، بیومش
تک توك میشه آغاجلری آرمسندن اسن
نسیم صبابی استهزام ایله یکیدن حسیات
بولیورم صایردم، برایکی دقیقه ک عمرم
آسوده کچردی، اوطاغلرده، بنم هر کون
اوستی - رهگذارنده بولنان دیکنلرله -
پارچه لیه رق، بیرته رق اوزرینه جیقیدیم
اوشاهقه لرده بر بشقه عالم واردی.

اوراده انسان روستایانه دمکذار
اولوردی، بر جوق وقت کوی عالمترینک،
صاف، دغدغه حیاتدن آزاده کونلرینی
تخطر ایله سحرادن شوبارچه لری اوقو -
مشدم :

برقویون یاوروسیه طاغده ملر،
قره جه یاردن ایدر بر تاب
بر بایردن دخی اینر سورولر،
کاه کاه عکس ایدر ممدای کلاب،
برقادین دستیسيله صویه کیدر،
ارککی بالعه سيله اورمانه
یایی اوموزنده اوغلی بر یانه،
اونه ده سود صاغار فقط دختر،
کوستروب صوکره پیر عائله یر،
طویلا نورلر سباط بر یانه،
قید ماضی و درد استقبال
اولمایینجه کلیر - سعادت حال!

آه... بورالری، بورانک اطرافه
اولان ناظرینی جدآ شایان تماشا در!
بوراده پیش انظار حیرته چاربان بیکلرجه
بدایع و صنایع کونا کون انسانی بیوک
بر صفای روحانی ایچنده بر اقیور، مدت
مدیده بو وادیلری، بوزمردنک طاغلری،
خفیف، خفیف حاره لرله - نازان نازان -
آقوب کیدن بوغازد کزینی، رنگار ایچنده
مشهود اولان اورمانلری، بو اورمانلرک
بر جهتده حصوله ککش اولان طیبی
مغارلری سیر ایدردم که بونلرک هریری
نظرده بشقه بر لوحه سعادت! ترسیم
ایدردی، روح، فکرک بومناظر بهشت

آبادك تأثيريله مسرت اينجده قابردى .
اولشنه دار يردن آرزو ايتيمهرك
آرييليردم . . . يواش يواش كيتديكم
بولردن دوز، اقامتگاهمه عودت ايدرم!
اوت ايستيمهرك . . . آرييليردم !
كوكل هرمنظره سى . هر يديعه سى ياده
انديشه ماضى يي اخطار ايدن اورلردن
آرييلمق ايستمزدي . . .

آه . . . فقط - شمدى بومنا -
ظرى ، بنم يالكيز قليم ، سرك ايسه بر
جفت قره كوزلريكرك كورمامكه محكوم
اولديغى دوشونديكه جيلديرمه درجه لرينه
كليورم ! باشم دوشور، كوزلرم قارار ييور،
كنديمى غائب ايديورم . فقط . . . بوكا
الدين . . . آغلامقدين . . . بشقه نه كليز . . .
هپسى اقتضاي روزكار دكلى ؟ . . .

بغير ميوه حرمان ويار نوميدى
برى نداد نهال اميد وارى ما
— بكموز — ۲۸ مارت سنه ۳۱۵
غريب خرابانى

شعر

خجړده

— حنين حامى بكه —

الحانى بوييدارى صبحك بكا اصلا .
كوسترميه حكيمى عجب آثار شيبات ؟
روحم ازباير بار نقينده حيانت
بندن قاچيور بويله جه آمال سعادت
هر ساعت عمرم بكا برعصر محن را
رفسان بولورم پيش خيلنده مائى
برطل عدم در بكا ابواء بو آنى
بخش ايليور اعصاب وجوديمه لرزه
بد بختى احوالى كوردكه كولومسر
آرامكهك نرده در اى نشه واميد !
سز اوليكز باري بو بختم كې نام
بر برق نازندكى ، طاعنه كى سيسلر !
خندانى كلزار صفاي طويه م بن
هر شى ، آطه لر، مشجره ، فوشلر، بواغاجلر
دائم سنى سويلر بكا دالم سنى سويلر
ايوامكه اولدم باقكز حزن ايله يكتن
مظلم كورنيور ديدمه الوان سحاب
برخنده كليز سممه كريان اولان اختر
هيات ! ايدرك بويله جه بن حسمى غائب

يشمده ، اوكمده كورورم حسنى هر آن
— كوزتبه ۱۲ ايلول : ۳۱۵ —
آقشهرلى عبدالسلام افندى زاده :
احمد عوفى

سياحات

غرابى

غوندولسز ونديك

غز تلرده وكتب جغرافيه وسياحته
ونديك شهرينك احواله دائر معلومات
اوقويانلرجه « غوندول » كه سرك مدلولى
مجهول دكلدر . بوكه ونديك شهرى
تشكيل ايدن وهر برى بر سواق حاكمده
بولنان بى نهايه قسالرده واسطه نقليات
عموميه اولان بر نوع صندالدركه ونديكه
كيدنلر بولنر راكب اولوب قائلر اينجده
برماهتاب عالمى اجرا ايتزمسه ونديكى
بحق كورمش اولمز .

اشته ترقيات مدنيه ، كيم بيابر قاج
بيك سندن برى ونديكده موجود اولان
شو غوندوللرى ده ميدادن قالد يرمق
استعدادنى كوستريور . وقتيله استانبولده
بوغاز ايچى وقاضى كوي آطلر جهته
واپور ايشلمزدن اول كترتله موجود
بولنان بش جفته قايقلردن شمدى آنچق
نمونه اوله رق بر ايكي دانه سى قالمش
اولدينى كې قريباً ونديكده كي غوندوللر ده
غائب ، كوچك استمبوللر ك آنلر ك برينه
قائم اوله جنى شمديدن حكم اوليور .
فى الحقيقه بر چوق ونديكيلر غوندوللر ك
برينه استمبول استعماله مخالف بولنيور .
لر سده هر مملكتده امشالى كورولديكى
وجه ايله ونديكده دنخى بويله مخالفتلرله
برابر استمبوللر جو فالفقه و بر كون
كلوب غوندوللرى ميدانده غائب ايدى جكى
حسن اولمقده در .

چينده ييل باشى مراسيمى

چينيلر سنه شمسيه يي دكل سنه
قريبه استعمال ايتكمده اولدقلردن
هراوج سنه در كره ييل كييه اعتبار
اولور . سنه نك سوكنجى اينده بالجله
اهالى ييل باشى شللكرى اجرا ايچون
اقتضا ايدن تداركاتى اجرا ايله مشغول
اولور . سنه باشك حلولدن اون كون
اول بر آى مدت ايچون دوائر حكومت

تعطيل اولور . سنه باشنده چينده هر كس
تعاطى هدايا ايلر ايسده و بريله جك .
آله جق هديه لرك مطلقاً جفت اولسى
لازمه دندر . چونكه چينيلر نظرند
اعداد منفرده نخسه و اعداد مزدوجه ايسه
خير علامت اولمق اوزره ناقى ايدلشدر .
چينيلر ك ييل باشى مناسبتيله سنه نك
صوك اينده اجرا ايلدكلى نه بانك اك
برنجيسى « سنه جوركى » دتيلن بر شيك
تدارك تشكيل ايدر . سنه باشك حلولدن
بر هفته اولده مطبخ الهه سنك يورطيسى
اجرا ايديلر . بوالله على الاكثر اخشابدن
وياخود طوبراقدن معمول قبا وكوچك
بر هيكلدن عبارت اولوب مطبخلرده
اوجاقلر ك اوزرند بر موقع احترامى
واردر . اوجيوز آلتش بش كون
ظرفده بو هيكل اوزرند بريكن توز
وقوروم سيلكيلر ك الهه نك توالتى اكمل
اولور . چينيلر ك اعتقاد باطلنه كوره
هر سنه بدايتده بالجله ميوه لردن مركب
اوله رق سنده بر مجلس مخصوص العقاد
ايلمك و مطبخ الهه سى ده بوجلسده
حاضر بولمق مقرر اولديغدن كنديسى
تميز برقيافت ايله مجلس عمومى مواجهه سته
چيقارمق لازمه خالدين ايمش . بونك
ايچون تام بر هفته مدت مطبخ الهه سى
سنده عد اولوب آنك نامنه بر آيين
اجرا ايدلر . برده سنده عقد اولنان
مجلس عمومى يي متعاقب معبودلر ك طافله
روى زمينه ايترك بر هفته مدت بتون
اولرى نظر نقيشدن كچيردكلى ده
چينيلرجه معتقد بولنديغدن هر كس
اقامتگاهى معبودلر اى و تميز كوسترمك
اميله اقتضا ايدن تظهيرانى اجرايه مجبور
بولور .

ييل باشى مراسيمى زمانلرند چينيلر
زمينه ييسلك دوشمه سنه اهتمام ايلدكلى
كې هر طرفده توزلى ، اورومچكلى
سيلكمكهده اعتنا كوسترلر . خانه
معبودى نامنه بر دفعهده بوزلرجه كستانه
فشنكى باقق صورتيه ابراز مراسم
احتراميه ايلرلر . ييل باشندن بر كون
اول هر شهرده فصايت عظيمه اجراى
حكم ايدر . يوم مذكوره افشامه
طوغرى هر طائفه اعضاسى اك فاخر
لباسلى كير ، خانه نك اك باشلى او طه سى
صالونى مكمل سورتده تنوير اولور .
بواوطه نك اورتمسند مراسم دينيه
ايفاسنه مخصوص بر ماصه بولنديريلر .
بوماصه نك بوقارى طرفده بر آرقه لقى
صنداليه و آنك اوزرندده اوج تصوير
وهر تصوير ك اوكنه برقدج جاي و بر

قدح شراب موضوع بولور . ماصه
اوزرندده سنه نك اون ايكي آينه مقابل
اولق اوزره اون ايكي قدح شراب
ايله ميسولر ، سبز لر ، موملر ،
جوركلر ، بالق ، خنزير انى و طساوقدن
مركب اوج طباق يلك موضوع بولور .
ماصه نك نهايته طوغرى اصابت برده
قرمزى برخالى پارچه سى بولور كه بتون عائله
خلقى بونك اوزرند ديز جوكر ، بردا
ايديلر ، متعاقباً ماصه اوكنه موضوع
هيكلر قالد بربلوب بولنرى براكيت يالديزلى
كاغد ايله باقارلر ، متعاقباً طوب طرژنده
يايلمش اوج فشنكى آتشله يوب باقارلر .
بومراسمك اجرا سندن صكره عائله خلقى
جملة مطبخه اينوب سياحت سماويه سندن
عودت ايتمش اولدينى مظنون بولنان
مطبخ الهه سنك نامنه بر آيين اجرا
ايدرلر بوندن صكره عائله نك بولوحده
اساميسى محكوك و محرر اولان ويا تصاويرى
موجود بولنان اجداد ذكورى نامنه ده
بر آيين اجرا قانور . هر بر تصوير ك اوكنه
بركسه ييشمش برنج ، برقدح شراب ايله
چينيلر ك يلك يلك ايچون چاتال مقامنده
استعمال ايلدكلى دكلكلردن ايكيكشر
عددى قونيلر .

سنه عتيقه ختام بولوب تام سنه
جديده حلول ايدى جى زمان هر عائله نك
بيوك كوچك بالجله اعضاسى آياق اوزرند
بولمق قاعده دندر . سنه جديده حلول
ايدى جى هر كه شكرلى شرابه بايرلمش
ييل باشى جوركى توزيع ايديلر . كوش
طوغار طوغمز هر كس سواقغه چيقه رق
شهر ك معبودلر ، اجداد مزارلر ،
وخصم واقرباسى زيارته شتابان اولور .
بوزيارلر ، بوجمعيلر سكر اون كون
دوام ايدر . ييل باشك حلولدن اعتباراً
بالجله مغازلر ، دكانلر قابانير . يالكريميه
وسائر صانان سركيلر آجيق بولور .

مارسيلاده تجارت دارالفنونى

مارسليا شهرى پارسدن صكره
فرانسه نك اك بيوك بربله سى اولدينى
حاله دارالفنونلر حقهده بك قديمدن
برى مرعى بولنان بر اصوله رطيه
شمدى يه قدر شهرمه كورده بردارالفنون
تأسيس اولميش ايدى . مارسليالير
شوقصانى جبر ايچون طرف حكومتدن
اقتضاي حالك اجرا سنى مطالبه دن خلى
قاله مقدمه بولنديغدن معارف ناظرى
نهايت مارسليا شهرينك حاك واستعدادينه